

Retningslinjer for innovationskonsortier

1. Baggrund

Det er regeringens målsætning at skabe gode rammer for virksomhedernes forskning, udvikling og innovation gennem større videnspredning i samfundet og bedre rammer for samspil mellem virksomheder og videninstitutioner.¹ Innovationskonsortieordningen skal bidrage til at opfylde denne målsætning.

2. Formål

Et innovationskonsortium er en fleksibel ramme for samarbejde mellem virksomheder, forskningsinstitutioner og almenyttige rådgivnings-/videnspredningsparter.

Konsortierne samarbejder skal bygge på et fælles projekt, der har til formål at udvikle og modne forskningsbaseret viden, som kan danne grundlag for danske virksomheders innovation de kommende år.

Det fælles projekt skal resultere i, at der gennemføres højt kvalificeret forskning med relevans for danske virksomheder. Endvidere skal projektet sikre, at den nye viden omsættes til virksomhedsrettede kompetencer og ydelser, og at den opbyggede viden efterfølgende spredes bredt til det danske erhvervsliv - herunder specielt de små og mellemstore virksomheder.

Samlet er formålet med innovationskonsortier:

- At der etableres flere og mere forpligtende samarbejder mellem videninstitutioner og erhvervsliv
- At der etableres flere og mere forpligtende vidensamarbejder virksomheder imellem
- At erhvervslivet øger sin forsknings- og udviklingsindsats og bliver mere innovativt
- At der gennemføres mere offentlig forskning på højt niveau på områder med relevans for danske virksomheder
- At forskningsresultater hurtigere omsættes til viden, der kan anvendes i danske virksomheder

¹ Se fx regeringens ”Globaliseringsstrategi”: Fremgang, fornyelse og tryghed – strategi for Danmark i den globale økonomi, regeringen april 2006, og regeringens ”Samspilshandlingsplan” – Nye veje mellem forskning og erhverv – fra tanke til faktura, regeringen, september 2003”

**Rådet for Teknologi og
Innovation**

1. januar 2009

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fi.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler

Britta Vegeberg

Telefon 7226 5505

Telefax 3544 6201

E-post bve@fi.dk

Sagsnr. 07-028235

Dok nr. 748706

Side 1/1

- At der opbygges nye eller forbedrede kompetencer og ydelser i de teknologiske serviceinstitutter eller på andre institutioner med fokus på videnopbygning og videnspredning.
- At den nye viden efterfølgende spredes bredt til det danske erhvervsliv - herunder specielt de små og mellemstore virksomheder.

3. Krav til sammensætning af konsortierne og konsortiernes projekter

3.1. Krav til sammensætningen af konsortierne

Et innovationskonsortium skal bestå af følgende parter:

- Mindst to virksomheder, der deltager i hele projektførløbet
- Mindst en forskningsinstitution
- Mindst en rådgivnings- og videnspredningspart

Derudover kan et innovationskonsortium inddrage eller associere følgende parter:

- Virksomheder, der kun deltager i dele af projektførløbet (se nedenfor)
- Associerede grupper af virksomheder, netværk mv. (se nedenfor)
- Erhvervsakademier, professionshøjskoler og institutioner for erhvervsrettede uddannelser
- Brancheorganisationer, interesseorganisationer eller lignende
- Offentlige institutioner eller myndigheder
- Foreninger – fx patientforeninger, hjælpeorganisationer eller lignende
- Øvrige parter med relevans for projektet

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 2/2

Små og mellemstore virksomheder kan indgå i mindre dele af projektet

Konsortiet skal have deltagelse af en fast kerne af mindst 2 virksomheder, der deltager i hele projektførløbet. Som supplement hertil kan konsortiet inddrage virksomheder, der kun deltager i dele af projektperioden. Virksomhederne behøver ikke være navngivne på ansøgningstidspunktet.

For disse virksomheder gælder, at de skal have mindre end 250 ansatte; deres bidrag til konsortiet skal være mindst 400 timer pr. virksomhed (svarende til ca. ¼ årsværk); og deres samlede bidrag kan maksimalt udgøre 10 procent af den samlede virksomhedsfinansiering.

Det skal tydeligt fremgå af ansøgningen, hvilken type virksomheder konsortiet forventer at inddrage, og hvilken rolle de forventes at spille i projektet.

Associerede grupper af virksomheder

For at styrke videnspredningen kan der i tilknytning til konsortiet, associeres netværk af virksomheder (og evt. andre parter), der har interesse i projektets problem og resultater. Det kan enten være et netværk af virksomheder oprettet i forbindelse med konsortiet eller allerede eksisterende netværk (fx de innovationsnetværk Rådet for Teknologi og Innovation har oprettet).

Deltagerne i disse netværk kan ikke være en del af konsortiet, og de bidrager ikke direkte til konsortiets projekt. De er i stedet en målgruppe for videnformidling fra konsortiet. Deltagerne heri behøver ikke være navngivet på ansøgningstidspunktet. Virksomhedernes indsats i netværket kan ikke medregnes i konsortiets budget.

3.2. Parternes roller i konsortiet

- *Virksomhedernes rolle*

Deltagelsen af virksomheder i konsortierne skal sikre, at det fælles forsknings- og udviklingsprojekt tager sit udspring i relevante udviklingsbehov hos danske virksomheder. Derfor skal projektets tema have betydning for de deltagende virksomheders forretningsudvikling. Der må dog ikke være tale om egentlig produktudvikling.

Samtidig skal virksomhedernes deltagelse sikre, at erhvervslivets viden og kompetencer udnyttes i projektet. Derfor skal de deltagende virksomheder bidrage med viden og kompetence på højt niveau indenfor projektets område.

Virksomhederne kan være danske eller udenlandske (eller begge dele).

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

- *Forskningsinstitutions rolle*

Deltagelsen af forskningsinstitutioner skal sikre, at konsortiets projekt tager udgangspunkt i forskningsbaseret viden på højt og internationalt niveau. Deltagelsen skal ligeledes bidrage til, at der opbygges ny forskningsbaseret viden inden for områder af betydning for dansk erhvervsliv. Det er vigtigt, at forskningsparten findes blandt de stærkeste forskningsmiljøer på det pågældende felt.

Side 3/3

Forskningsinstitutionerne kan være danske eller udenlandske (eller begge dele).

- *Rådgivnings- og videnspredningspartens rolle*

Rådgivnings- og videnspredningsparten skal bidrage med kendskab til og kompetence indenfor erhvervslivets behov for viden og rådgivning.

Rådgivnings- og videnspredningspartens deltagelse skal sikre, at den viden konsortiet genererer omsættes til ydelser med relevans for erhvervslivet. Parten har til opgave at være det sted, hvor den opbyggede viden forankres og udbydes til erhvervslivet. Ydelserne skal sælges på almindelige kommercielle vilkår og skal være tilgængelige for alle virksomheder, der ønsker det.

Rådgivnings- og videnspredningsparten kan være et af de godkendte teknologiske serviceinstitutter (GTS-institutter), men kan ligeledes varetages af andre typer af institutioner. Disse kan evt. ansøge om at blive forhåndsgodkendt som rådgivnings- og videnspredningspart, forud for indlevering af en konsortieansøgning.

For at være en rådgivnings- og videnspredningspart skal deltageren opfylde følgende krav. Parten skal have:

- et almenyttigt og bredt samfundsmæssigt sigte,
- et højt fagligt niveau på sit felt
- kompetencer og erfaring inden for videnspredning og rådgivning,
- en bred kontakt med danske virksomheder og kunne dokumentere aktiviteter i Danmark forud for projektstart.

Rådgivnings- og videnspredningsparter uden aktiviteter på det danske marked kan indgå som supplerende rådgivnings- og videnspredningspart i konsortierne såfremt de har relevans for konsortiets projekt.

- *Øvrige parters rolle*

Udover virksomheder, forskningsinstitutioner og rådgivnings-/videnspredningsparter kan konsortierne inkludere de parter, der har relevans for projektets gennemførelse. For disse parter gælder, at deres indsats enten skal være nødvendig for projektets gennemførelse eller deres deltagelse skal give projektet relevante supplerende input eller muligheder (fx muligheder for supplerende videnspredning).

3.3. Krav til innovationskonsortiernes projekter

For de projekter konsortierne sætter i gang gælder det, at:

- Projektet skal have et generisk indhold og resultaterne skal have relevans for en bred gruppe af virksomheder
- Projektet skal have et højt innovations-/forskningsniveau
- Projektet må ikke have karakter af produktudvikling for enkeltvirksomheder.
- Projektet skal kræve et tæt samarbejde mellem konsortiets parter
- Projektet skal have en varighed fra 2 til 4 år. Alle projekter skal være tidsmæssige afgrænset med et klart start- og sluttidspunkt.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 4/4

4. Kriterier for medfinansiering

Der ydes medfinansiering til de ansøgninger som Rådet for Teknologi og Innovation udfra en helhedsvurdering finder bedst opfylder formålet med innovationskonsortier. I udvælgelsen lægges vægt på følgende forhold:

A. Forsknings- og innovationshøjde

- *Innovationshøjde*

Rådet vurderer, hvilken betydning konsortiets projekt potentielt vil have for innovation i de kommende år. Rådet lægger i den forbindelse vægt på, at konsortiet forventes at have betydning for de deltagende virksomheders forretningsudvikling inden for de kommende år, men at projektet samtidig ikke har karakter af produktudvikling for de deltagende virksomheder.

- *Forskningshøjde*

Rådet vurderer om konsortiet inddrager relevante og højt kvalificerede forskningsinstitutioner i projektet, og om projektet er med til at udvikle ny, kvalificeret forskning på området.

B. Erhvervs- og samfundsrelevans

- *Erhvervsrelevans*

Rådet vurderer i hvilket omfang projektets temaer er relevant for en bredere kreds af dansk erhvervsliv – herunder især for små og mellemstore virksomheder.

- *Samfundsrelevans*

Rådet vurderer om konsortiets projekt har et relevant samfundsperspektiv.

C. Nye ydelser og videnspredning fra konsortiet

- *Nye ydelser*

Rådet vurderer om konsortiet vil opbygge nye kompetencer, der omsættes til konkrete ydelser med relevans for den identificerede målgruppe. Rådet vurderer i forlængelse heraf om de nye ydelser er nye for markedet.

- *Videnspredning*

Rådet vurderer om konsortiet præsenterer en klar og visionær plan for videnspredning af konsortiets resultater til den identificerede målgruppe – herunder især til de små og mellemstore virksomheder. Rådet vurderer endvidere om de deltagende rådgivnings- og vidensspredningsparter forventes at kunne løfte opgaven på kvalificeret vis.

Supplerende planer for videnspredning via konsortiets forskningsparter, virksomheder eller øvrige parter indgår ligeledes i vurderingen.

D. Styring og faglig sammenhæng i konsortierne

- *Konsortiets sammensætning*

Rådet vurderer om konsortiets parter er relevant i forhold til det skitserede projekt.

Rådet vurderer det positivt, hvis konsortiet inkluderer små og mellemstore virksomheder blandt sine virksomhedsdeltagere.

Rådet vurderer det positivt, hvis konsortiet inddrager udenlandske parter eller indhenter international viden, der har relevans for konsortiet på anden vis, idet rådet finder, at udenlandsk deltagelse kan være til fordel for dansk erhvervsliv. Rådet vurderer dog i forlængelse heraf, i hvilket omfang konsortiets viden forankres i Danmark. Rådet lægger således vægt på, at der foreligger en plan for, hvordan den udenlandske viden integreres og spredes i Danmark. Rådet lægger endvidere vægt på – hvor det er relevant – at der sikres en personbåret videnovertførsel til danske universiteter fx i form af ph.d-forløb, gæsteophold for forskere eller lignende.

Rådet vurderer det positivt, hvis konsortiet inddrager offentlige parter og herigennem etablerer såkaldte ”innovationsalliancer” gennem innovationskonsortiet.

- *Styring og faglig sammenhæng i konsortiet*

Rådet vurderer, om konsortiet præsenterer en klar og operationel arbejdsplan, med klare milepæle og faglig sammenhæng mellem konsortiets delprojekter.

Rådet vurderer, om der er god integration mellem parterne. Det gælder både mellem virksomheder og videninstitutioner, og mellem virksomhederne indbyrdes.

Rådet vurderer om der er lagt en klar og realistisk plan for projektets styring.

E. Budget og ansøgt tilskud

- *Ansøgt tilskud og graden af egenfinansiering*

Rådet vurderer, om det ansøgte tilskud er rimeligt i forhold til projektets aktiviteter og perspektiver.

Rådet vurderer det positivt, hvis rådgivnings- og vidensspredningsparten bidrager med egenfinansiering i projektet. Egenfinansiering fra forskningsparten er derimod ikke et konkurrenceparameter.

5. Medfinansiering:

Hvem kan modtage tilskud?

Der gives tilskud til parterne indenfor kategorierne: Forskningsinstitutioner og Rådgivnings- og vidensspredningsparter.

Der kan endvidere gives tilskud til deltagende erhvervsakademier, professionshøjskoler og institutioner for erhvervsrettede uddannelser (under kategorien ”øvrige parter”).

Der ydes ikke tilskud til virksomhederne og til ”øvrige parter” udover de ovenfor nævnte uddannelsesinstitutioner.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 6/6

Tilskudsberettigede udgifter

Generelt gælder, at det forudsættes, at alle konsortieparter deltager i projektet med arbejdskraft, og at posterne i projektbudgettet primært omfatter omkostningerne hertil. Udover løn ydes der i mindre grad tilskud til drift og mindre apparatur (under 40.000 kr.). Udgifter til større udstyrsanskaffelser godkendes som udgangspunkt ikke.

Der ydes ikke tilskud til udgifter, der er afholdt eller indgået bindende aftaler om inden projektstart.

Tilskudsprocenter, krav til egenfinansiering og finansiering fra virksomhederne

Forskningsinstitutionerne kan modtage tilskud på op til 100 procent af deres udgifter. Forskningsinstitutionerne forventes som udgangspunkt at ansøge om et tilskud på 100 procent.

Rådgivnings- og vidensspredningsparterne kan modtage tilskud på op til 100 procent af deres udgifter. Rådgivnings- og vidensspredningsparten forventes som udgangspunkt at bidrage med egenfinansiering. Der skelnes i den forbindelse mellem egenfinansiering og ekstern finansiering. I tilfælde af, at rådgivnings- og vidensspredningsparten er et GTS-institut, må en evt. egenfinansiering ikke være resultatkontraktmidler.

Tilskuddet er betinget af, at virksomhedernes udgifter i konsortiet mindst svarer til de samlede udgifter hos de tilskudsmodtagende parter. Udgifter hos øvrige parter, der er selvejende institutioner eller foreninger, der ikke er under offentlig kontrol, kan medregnes i virksomhedernes udgifter.

Tilskuddet pr. konsortium kan ikke overstige 20 mio. kr.

Retningslinjer for opgørelse af omkostninger

- *Udgifter på forskningsinstitutionerne*

Udgifterne på forskningsinstitutionerne opgøres efter statens regler (jf. Finansministeriets budgetvejledning om tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed).

- *Udgifterne hos rådgivnings- og videnspredningsparten*

Udgifterne til rådgivnings- og videnspredningsparterne opgøres efter gældende regler alt efter partens status eller efter særskilt aftale med Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Hvis parten er et GTS-institut anvendes i opstillingen af budgettet en forkalkuleret timesats efter reglerne i ”Retningslinjer for Godkendt Teknologisk Service”. Ved regnskabsaflægning opereres med den revisorgodkendte efterkalkulerede sats.

- *Virksomhedernes udgifter*

Udgifterne til medgået arbejdstid på virksomhederne kan enten udregnes efter en kalkuleret sats eller efter en fast timepris på 600 kr. i timen.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

- *Øvrige parters udgifter*

Erhvervsakademier, professionshøjskoler og institutioner for erhvervsrettede uddannelser skal – i fald der søges tilskud til dem – opgøre deres udgifter efter [reglerne om indtægtsdækket virksomhed].

Side 7/7

Andre typer af ”øvrige parter” opgør deres udgifter efter samme regler som virksomhederne (se ovenfor) eller efter særskilt aftale med Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Krav til budgettet

Budgettet skal udfyldes i det budgetskema, der fremgår af ansøgningsvejledningen.

Udgifterne til projektledelse (herunder til projektlederen) afholdes af den part, der står som ansvarlig for projektlederfunktionen og projektlederens tidsforbrug mv. er indregnet i de mandeår, denne part allokerer til projektet.

I opstillingen af budgettet skal der tages højde for, at der ikke kan forventes efterreguleringer af tilskuddets størrelse pga. uforudsete udgifter, pris- og lønudvikling mv.

Budgettet skal oplyse det totale budget for innovationskonsortiet inklusiv egenfinansiering og finansiering fra anden side. Budgettet skal endvidere redegøre for det ansøgte beløb pr. deltagende part.

Anden finansiering

Det skal oplyses, om innovationskonsortiets deltagere har ansøgt eller allerede modtager finansiering eller projektbistand fra anden side til aktiviteterne i det foreliggende innovationskonsortium.

6. Sagsbehandling, administration og dokumentationskrav

Rådet for Teknologi og Innovation varetager administrationen af innovationskonsortierne sammen med Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Videnskabsministeren har - i henhold til lov nr. 419 om teknologi og innovation af d. 6. juni 2002 - lagt ansvaret for administration af virkemidlet "Innovationskonsortier" hos Rådet for Teknologi og Innovation. Rådet sekretariatsbetjenes af Forsknings- og Innovationsstyrelsen under Videnskabsministeriet.

Ansøgningsfrister og behandling af ansøgninger

Rådet fastsætter årligt 1-2 ansøgningsfrister. Det tilstræbes, at ansøgningsfristen offentliggøres senest 2 måneder før fristen. Der er som udgangspunkt tale om åbne opslag. Rådet kan dog vælge at hele eller dele af et opslag vil være målrettet et bestemt fagligt område eller konsortier sammensat på en bestemt måde.

De nærmere krav til indhold og omfang af ansøgningerne fremgår af ansøgningsvejledningen for innovationskonsortier.

Rådet vurderer de indkomne ansøgninger med udgangspunkt i de opstillede kriterier under punkt 4.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

I forbindelse med vurderingen af ansøgningerne indhenter RTI en forskningsfaglig vurdering af ansøgningernes forskningsfaglige indhold hos de frie forskningsråd. Ansøgerne vil blive partshørt om udtalelsen fra forskningsrådene forud for RTIs behandling af ansøgningen. Det tilstræbes, at ansøgere har mindst 14 dage til at indsende partshøringssvaret.

Side 8/8

Ansøgere kan forvente svar på ansøgningen senest 3 måneder efter ansøgningsfristen.

Betinget og endeligt tilsagn om tilskud

De ansøgninger rådet finder støtteværdige modtager i første omgang et betinget tilsagn om tilskud fra Forsknings- og Innovationsstyrelsen. Tilsagnet vil som minimum være betinget af, at ansøgerne senest 3 måneder fra meddelelsen indsender en gensidig forpligtende juridisk samarbejdsaftale. Aftalen skal særlig afklare konsortiets ledelsesforhold og rettighederne til konsortiets viden. Når aftalen er godkendt af Forsknings- og Innovationsstyrelsen modtager ansøgerne et brev med et endeligt tilsagn om tilskud.

Tilskuddet udbetales derefter i halvårslige rater på baggrund af en halvårsrapport (se nedenfor).

Tilskuddet udbetales forud. Dog tilbageholdes 10 procent af tilskuddet indtil konsortiets slutrapport er godkendt.

Tilskuddet udbetales til en projektadministrator, der er godkendt af Forsknings- og Innovationsstyrelsen.

Økonomisk og faglig rapportering i løbet af projektforløbet

Innovationskonsortierne forpligter sig til at indsende en økonomisk og faglig rapport hvert halve år. Konsortierne forpligter sig endvidere til halvvejs i projektforløbet samt ved konsortiets afslutning at udarbejde en mere omfattende intern evaluering af konsortiets resultater.

Konsortiet er endvidere forpligtet til i rimeligt omfang at medvirke i presseaktiviteter, evalueringer, effektmålinger eller andet, Forsknings- og Innovationsstyrelsen igangsætter.

Halvårsrapporteringen skal følge kalenderhalvårene. Rapporterne skal følge det til hver en tid gældende paradigme for halvårs- og slutrapporter som det fastsættes af Forsknings- og Innovationsstyrelsen. Herudover kan Forsknings- og Innovationsstyrelsen til enhver tid uden nærmere begrundelse forlange en rapport.

Halvårsrapporterne skal indsendes senest 5 måneder efter halvårsperiodens udløb. Konsortiet kan forvente at modtage sit halvårslige tilskud senest 1 måned efter, at styrelsen har modtaget en korrekt halvårsrapport.

Slutrapporten fra konsortiet skal modtages senest 5 måneder efter projektafslutning. Det endelige tilskud fastsættes efter modtagelsen af slutrapporten. Det endelige tilskud kan dog aldrig overstige det afgivne tilsagn om tilskud. Hvis virksomheders andel af udgifterne ikke lever op til kravene som de er nævnt i punkt 5, reduceres tilskuddet procentmæssigt tilsvarende.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 9/9

En gang årligt, samt ved konsortiets afslutning, skal projektregnskabet påtegnes af en ekstern revisor. Det revisorpåtegnede regnskab skal indsendes samtidig med den øvrige rapportering.

Finansieringskilden skal altid nævnes

Hver gang konsortiets deltagere selv offentligt omtaler konsortiet eller konsortiets resultater skal det nævnes, at konsortiet er støttet af Rådet for Teknologi og Innovation under Videnskabsministeriet.

Ændringer i konsortierne

Sker der ændringer hos konsortiedeltagere eller i konsortiets projekt, der vil have betydning for konsortiets forløb skal styrelsen straks underrettes. Hvis konsortiet opnår finansiering fra anden side til konsortiets aktiviteter i løbet af projektperioden skal det ligeledes straks oplyses. Styrelsen vurderer derefter om grundlaget for bevillingen stadig er intakt.

Misligholdelse

Såfremt konsortiet groft misligholder sine forpligtelser i forhold til tilskuddet kan styrelsen annullere tilsagnet om tilskud. Grov misligholdelse kan fx være hvis projektadministrator går konkurs, hvis konsortiet gentagne gange ikke indsender projektregnskab eller hvis projektadministrator anvender tilskuddet til et andet formål end aftalt.